

vodnění výroku o vině po stránce subjektivní, že se stěžovatel po pochybnostech vyslovených o pravosti desetikoruny svědkem B-ým nepřesvědčil, zda jde o peníz pravý, či padělaný. Pochybnosti, jež musel mít stěžovatel podle zjištění napadeného rozsudku o pravosti dále jím udávané desetikoruny, nelze však stotožniti s vědomím o padělání desetikoruny, jehož je třeba k subjektivní vině stěžovatelově, k jejímuž zjištění zvláště vybízelo sdělení policejního ředitelství v Praze ze dne 11. dubna 1934.

Čís. 5086.

Doručení rozsudku s mylným nebo s neúplným poučením o opravných prostředcích je neplatné a nelze od něho počítati běh lhůt.

Rozh. ze dne 20. září 1934, Zm IV 384/34.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti V. N. pro zločin krádeže následkem stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Ch. ze dne 19. května 1934, jímž byla odmítnuta zmateční stížnost tohoto obžalovaného proti rozsudku vrchního soudu v K. ze dne 23. března 1934, v zasedání senátu dnešního dne konaném takto se u s n e s l: Nejvyšší soud stížnosti vyhovuje, napadené usnesení soudu první stolice zrušuje a soudu tomuto ukládá, aby doručení rozsudku obžalovanému opakoval se správným poučením.

D ů v o d y:

Rozsudek odvolacího soudu měl býti v tomto případě obžalovanému vyhlášen nebo doručen s poučením, že mu přísluší podati zmateční stížnost ve smyslu § 388 tr. ř. a 2. odst. § 31 por. nov. do 3 dnů, a to podle § 431, odst. 4 tr. ř. u krajského soudu v Ch. Podle stavu spisů bylo však obžalovanému dáno poučení, že má právo podati zmateční stížnost do 8 dnů, při čemž nebylo uvedeno, zda má podati zmateční stížnost u soudu první stolice nebo u soudu druhé stolice, jenž vynesl napadený rozsudek. Obžalovaný podal zmateční stížnost v 8denní lhůtě u soudu druhé stolice, který ji postoupil soudu první stolice, kam došla po uplynutí 8denní lhůty. Soud první stolice odmítl zmateční stížnost jako opožděnou. Stížnost podaná obžalovaným proti tomuto usnesení je důvodná. Poněvadž předepsané poučení o opravném prostředku bylo z části mylné, z části však neúplné, bylo též doručení rozsudku neplatné a proto od tohoto doručení nelze počítati lhůtu k podání opravného prostředku.

Čís. 5087.

Není-li trestným n e z n á m ý pisatel z důvodu § 6 odst. 2 b) a 3 zák. čís. 108/33 sb. z. a n., není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče podle § 6 zák. čís. 124/1924 (§ 4 vyhl. 145/1933) sb. z. a n.

Objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze popřít, šlo-li o to, informovati veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji (směně) obecního pozemku.

(Rozh. ze dne 24. září 1934, Zm I 711/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetského v Hradci Králové ze dne 8. března 1934, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 2 zákona o ochraně cti čís. 108/1933 Sb. z. a n. a pro přestupek podle § 6 zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. v doslovu § 4 vyhlášky čís. 145/33 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost soukromého obžalobce napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čís. 5, 7, 9 a) § 281 tr. ř.

Při zkoumání oprávněnosti zmatečných důvodů je si předem uvědomiti, z čeho je Josef V. obžalován a kdy se stává čin mu k tíži přiřítaný beztrestným provedením důkazu pravdy, pokud se týče pravděpodobnosti. Obžaloba soukromého obžalobce viní obžalovaného, že se dopustil přečinu §§ 1 a 2 zák. o ochraně cti čís. 108/1933 sb. z. a n., pokud se týče přestupku zanedbání povinné redaktorské péče podle § 6 zák. čís. 124/24 v doslovu § 4 vyhlášky min. sprav. čís. 145/1933 sb. z. a n.

Činy uvedené v §§ 1 a 2 zák. o ochraně cti nejsou podle § 6 cit. zák. trestné: a) jestliže se dokáže, že uvedené nebo sdělené skutečnosti jsou pravdivé (důkaz pravdy); b) jestliže se dokážou aspoň takové okolnosti, pro které uvedené nebo sdělené skutečnosti mohly býti důvodně pokládány za pravdivé (důkaz omluvitelného omylu), a, jde-li o čin spáchaný tiskopisem, je-li nad to uvádění nebo sdělování skutečností, o něž jde; ve veřejném zájmu, nebo bylo-li ho potřebí k obhájení důležitého zájmu soukromého. Je-li tu však některý důvod vylučující trestnost podle § 6 odst. 1 a 2 zák. čís. 108/33 (přímého pachatele), není trestnou ani osoba odpovědná za zanedbání povinné péče při vydání tiskopisu, jehož obsahem byl trestný čin spáchaný (§ 6 odst. 5 cit. zák.).

Rozsudek připouští, že obžalovaný popřel, že závadný článek četl, psal nebo dal do tisku. Obžalovaný pisatele článku nepojmenoval, nastoupil však důkaz pravdivosti jeho obsahu. Rozsudek usuzuje pak, že se obžalovanému důkaz pravdy nezdařil, přichází však ku přesvědčení, že »pisatel« zprávy byl při jejím psaní v omluvitelném omylu (§ 6 odst. 2 zák. čís. 108/33 sb. z. a n.). Vzhledem k tomu zprostil rozsudek podle § 259 čís. 2 tr. ř. obžalovaného odpovědného redaktora z obžaloby jak z přečinu podle § 2 zák. o ochr. cti, tak i z přestupku podle § 4 vyhl. čís. 145/33 sb. z. a n.

Lze přisvědčiti zmateční stížnosti, že se rozsudek nevyslovil a tudíž nezjistil, zda uvěřil obhajobě obžalovaného, že pozastavený článek vůbec nečetl, nepsal a do tisku nedal. Leč vada tato nepadá v tomto případě na váhu z těchto úvah: Napadený rozsudek nezjišťuje, že třetí, od obžalovaného odpovědného redaktora odlišná osoba byla pisatelem

článek, nýbrž usuzuje zcela povšechně, že »pisatel«, jež vůbec nejmenuje, byl v omluvitelném omylu podle § 6 odst. 2 zák. čís. 108/33, a odůvodňuje i tento výrok a poukazuje k tomu, že samovolným uváděním tvrzení, že J. dá obci 10.000 Kč, mohl býti vzbuzen dojem, že soukromý obžalobce překročil meze svého oprávnění, že činí sám o své újmě návrh na prodej, pokud se týče spoluprodává ve prospěch osoby, o níž bylo známo, že je téhož politického smýšlení jako on, a to tím spíše, když peníz 10.000 Kč složen nebyl. Je nasnadě, že se celý tento výrok ve své povšechnosti může vztahovati na »pisatele dosud nezjištěného jména, neznámého« jakož i na obžalovaného — odpovědného redaktora — jako pisatele. Povšechný doslov rozsudku nevyklučuje ani tu ani onu možnost a je s ohledem na to zkoumati, zda rozsudkový výrok o omluvitelném omylu pisatelově ob stojí jak pro případ, že pisatel je neznámý, tak i pro případ, že jím byl obžalovaný odpovědný redaktor. Že by tento výrok — pokud předpokládá neznámého pisatele — byl vadný, zmateční stížnost sama nedoličuje způsobem v § 281 tr. ř. předpokládaným.

Avšak stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud napadá tento výrok, vychází-li se stanoviska, že snad přece obžalovaný byl pisatelem. Tu poukazuje stížnost k tomu, že obžalovaný je 15—20 let činný v samosprávě, byl přes 10 let předsedou okresní správní komise a byl i jinak politicky činný, a dovozuje na tomto podkladě, že obžalovaný musel vědět, že soukromý obžalobce nemůže prodávati obecní pozemky, a že ke každému zcizení obecních pozemků je zapotřebí schválení většiny zastupitelstva atd. Leč ani těmito vývody nedoličuje stížnost zmatečnost výroku o omluvitelném omylu, přehlížejíc, že soud obžalovaného nezprostil pro zdařený důkaz pravdy, pro kterýžto důkaz by stížností uplatňované okolnosti mohly míti význam, nýbrž pro zdařený důkaz omluvitelného omylu, t. j. pro důkaz takových okolností, pro které obvinění mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé. Že okolnosti v rozsudku zjištěné o prohlášení soukromého obžalobce při úředním jednání o prodeji pozemku, že J. dá obci 10.000 Kč, ač k takovému prohlášení oprávněn nebyl, a že oněch 10.000 Kč až doposud obci vůbec zapláceno nebylo, nemohly vzbuditi i u obžalovaného dojem, že soukromý obžalobce při prodeji spolupůsobil — jaksi pozemek »spoluprodával« — způsobem dosti povážlivým ve prospěch osoby téhož politického smýšlení, stížnost sama netvrdí. Úvahami soudu je tedy kryt způsobem formálně bezvadným závěr soudu, že pisatel, ať je neznámý, ať jím byl obžalovaný, jednal v omluvitelném omylu.

Ovšem rozsudek nezjišťuje další pro zprošťující výrok při urážkách tiskem spáchaných důležitou náležitost, zda sdělování skutečností, o jaké jde, se stalo ve veřejném zájmu, nebo bylo-li ho potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého (§ 6 odst. 3 zák. čís. 108/33). I když se vychází z předpokladu stěžovateli nejpříznivějšího, že stížnost tuto vadu rozsudku vytýká, nelze jí přisvědčiti ani v tom bodu; vždyť objektivní jsoucnost veřejného zájmu nelze v tomto případě popřít, kdyžtž podle zjištění rozsudkových přece šlo o to, informovati veřejnost o způsobu, jakým došlo k prodeji pokud se týče ke směně obecního pozemku, a to tím spíše, když značná částka kupní (směnné) ceny po dobu několika let vůbec nebyla zapravena. Že se způsob tohoto sdělení snad neshodoval s účelem hájiti veřejný zájem, nelze tvrditi;

vždyť článek skutečně se omezuje jen na zjištění fakt týkajících se prodeje onoho pozemku.

Je-li takto jisto, že pisatel jednal v omluvitelném omylu a v zájmu veřejném — ať to již byl obžalovaný, který článek sepsal, nebo pisatel neznámý, — nelze tvrditi, že zprošťující rozsudek je právně mylný; vždyť byl-li pisatelem obžalovaný, zprostil ho soud právem z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti z důvodu trestnost vylučujícího podle § 6 odst. 2 b) a 3 zák. čís. 108/33; nebyl-li však pisatelem obžalovaný, je zprošťující výrok samozřejmým důsledkem předpisu odst. 5 § 6 cit. zák.; vždyť není-li trestným neznámý pisatel pro důvod vylučující trestnost podle § 6 odst. 2 b) a 3 zák. čís. 108/33 — což vychází na jevo, jak uvedeno, jednak ze zjištění soudu o omluvitelném omylu, jednak z úvah o účelu článku hájiti veřejný zájem v tomto případě, pak není trestnou ani osoba odpovědná ze zanedbání povinné péče, a byl proto obžalovaný právem zproštěn i z případné obžaloby pro přestupek § 6 zák. čís. 124/24 (§ 4 vyhl. 145/33). Tento význam § 6 odst. 5 zák. čís. 108/33 si stížnost zřejmě neuvědomila.

Čís. 5088.

Ide-li o verejnú žalobu so zmocnením, neplatí čo do lehoty ku stíhaniu ustanovenie § 17, odst. 2 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n., ale všeobecná premlčacia lehota podľa § 13, odst. 2 cit. zák.

Ak bolo konané len stopovanie, neplatí pre podanie obžalovacieho spisu 15dňová lehota § 254, odst. 2 tr. p.

(Rozh. zo dňa 25. septembra 1934, Zm III 179/34.)

Zodpovedný redaktor K. S. bol podľa § 35, odst. 1 zák. čl. XIV:1914 a § 1 zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. stíhaný pre závadný obsah článku, uverejneného dňa 13. augusta 1930 v ním redigovanom periodickom časopise; článok sa dotýkal jednak cti četníctva na Slovensku, jednak cti četníckej prezentačnej komisie v Bratislave. Zmocnenie ku stíhaniu bolo udelené ministerstvom vnútra dňa 15. marca 1931 pred podaním obžalovacieho spisu. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným prečinom pomluvy, pri čom odvolací súd posudzoval vec už s hľadiska nového zákona o ochrane cti (čís. 108/33 Sb. z. a n.) a dospel k názoru, že zmocnenie podľa § 14, odst. 3, čís. 1—4 tohoto zákona a verejná žaloba nie sú obmedzené dvojmesačnou lehotou, platnou pre prípady podľa odst. 5 cit. ustanovenia.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne zamietol, čiastočne ju odmietol.

Z d ô v o d o v:

Dôvod zmätočnosti podľa čís. 1 c) § 385 tr. p. uplatňuje sťažovateľ v trojakom smere. Najprv namieta, že tu ide o žalobu podľa odst. 5 § 14 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. a že žalobné právo pominulo uplynutím 2 mesačnej lehoty, lebo článok bol uverejnený 18. — správne 13. — augusta 1930 a trestné oznámenie, respektíve trestný návrh došiel ku